

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Науково-технічний переклад вибірковий
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Бакалавр 035.041. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2021-2022/ IV семестр / 2 курс
Викладач	Мілько Н.Є, Капранов Я.В.
Профайл викладача	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5864
Контактний тел.	0972467969
E-mail:	natalyyy0304@gmail.com
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5378
Консультації	<i>Очні консультації:</i> понеділок, згідно графіку роботи кафедри германської філології. <i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Науково-технічний переклад» є важливим компонентом в системі професійної підготовки перекладачів. Він має на меті ознайомити здобувачів вищої освіти з теорією та принципами науково-технічного перекладу, навчити методам аналізу та синтезу при науково-технічному перекладі, розвинути навички їх використання у професійній діяльності. У курсі розглядаються такі питання: природа терміну та термінології, термінологія та номенклатура, слово і контекст, семантичні неологізми науково-термінологічної лексики, подача і пояснення термінів у термінологічних словниках, технічна термінологія, наукова термінологія, стандарт терміну тощо.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Основна **мета освітнього компоненту** полягає в тому, щоб сформувати у здобувачів навички адекватного перекладу науково-технічних текстів, а саме у виробленні та подальшому покращенні навиків читання та перекладу оригінальної англійської літератури, вироблення вміння передавати повідомлення адекватно англійською та українською мовами, а також формувати уміння та навички використання адекватних методів та прийомів трансформаційного перекладу.

Завдання викладання освітнього компоненту полягає у тому, щоб:

- навчити здобувачів здійснювати адекватний переклад текстів, що містять науково-технічну термінологію;
- сформувати у здобувачів навички перекладацького аналізу тексту;
- виробити вміння ідентифікувати актуальні значення мовних одиниць;
- виробити навички застосування лексико-граматичних трансформацій мовних одиниць у процесі перекладу з англійської мови на українську і навпаки.
- Знати прийоми подолання розбіжностей між текстами оригіналу та перекладу
- Знаходити шляхи розв'язання проблем, що постають перед перекладачем під час виконання перекладу

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, причетними до різних політичних поглядів тощо.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	Практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	-	90	90

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання практичних занять та питань самостійної роботи;
- Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання

7. СТРУКТУРА КУРСУ
7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
II семестр						
БЛОК 1. ГРАМАТИЧНІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ ПЕРЕКЛАДУ						
6	1. Переклад присудка	Практичне заняття 6 Самостійна робота -2	1,2,3,4.	Часові форми дієслова. Узгодження часів. Фоми наказового способу дієслова. Форми пасивного стану дієслова. Складний номінативний присудок. Складні модальні присудки. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру(перший періодичний контроль)
6	2. Переклад підмета.	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Герундій. Інфінітив. Груповий підмет. Формальний підмет there. Неозначений займенник One. займенник it. Займенники this\these that\those. Займенник-замінник one. Займенники. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	3. Переклад додатка	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Формальний додаток One. Формальний додаток it. Займенники замітники these та that\those. Займенник-замінник one. Інфінітив. Герундій. Виконання	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний

				практичних завдань.		контроль)
6	4. Переклад обставин	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Інфінітиви та їх функції. Дієприкметники I та II . Герундій та герундіальний зворот. Абсолютні конструкції з дієприкметниками I та II. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	5. Переклад означення	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Неозначений та означений артикуль. Прикметники. Інфінітив. Герундій. Дієприкметник I та II. Займенник-репрезентант that/those. Виконання практичних завдань	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	6. Передача значень синтаксичних конструкцій	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Порядок членів речення. Порівняльні конструкції. Герундіальна конструкція. Непаралельні однорідні члени речення. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)
8	7. Морфологічні труднощі.	Практичне заняття-8 Самостійна робота-2		Грамматична омонімія дієслів. Грамматична омонімія слів one that. Вживання займенників. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (перший періодичний контроль)

БЛОК 2. ЛЕКСИЧНІ, ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ТА ЖАНРОВІ ПРОБЛЕМИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ ПЕРЕКЛАДУ

6	1. Способи перекладу лексичних одиниць.	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Словникові відповідники. Переклад неоднозначних слів. Транскодування. Калькування. Контекстуальна заміна. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	2. Перекладацькі лексичні трансформації.	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Конкретизація значення слова. Генералізація значення слова. Додавання та вилучення слова. Заміна однієї частини мови на іншу. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	3. Переклад термінів.	Практичне заняття-4 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу. Переклад новітніх авторських термінів. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	4. Переклад префіксальних термінів	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Переклад термінів з префіксами на напівпрефіксами. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	5. Переклад суфіксальних термінів.	Практичне заняття-6 Самостійна робота-		Переклад термінів з суфіксами та напівсуфіксами. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (другий

						періодичний контроль)
4	6. переклад складних термінів.	Практичне заняття-4 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Порядок перекладу складних термінів. Сполучуваність компонентів у терміні та переклад. Переклад складних термінів різних моделей. Виконання практичних завдань.	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	7. Переклад слів реалій, назв, власних імен.	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Загальні положення. Переклад слів-реалій та назв. Особливості перекладу окремих груп назв. Фірмові назви. Антропоніми. Заголовки статей та назви книг. Виконання практичних завдань	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	8. Переклад іншомовних слів, абревіатур, ініціалів імен і умовних позначок.	Практичне заняття-4 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Іншомовні слова і вирази. Абревіатури та скорочення. Ініціали імен. Виконання практичних завдань	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
6	9. Жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу.	Практичне заняття-6 Самостійна робота-2	1,2,3,4.	Врахування особливостей жанру і стилю при перекладі науково-технічних текстів. Переклад фразеологізмів та метафоричних термінів. Розмовні елементи. Виконання практичних завдань	5	впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

Теми практичних з занять

№ з/п	Назва теми та питання, що вивчаються	Зміст практичного заняття	Кількість годин
1	Переклад присудка	Часові форми дієслова. Узгодження часів. Фоми наказового способу дієслова. Форми пасивного стану дієслова. Складний номінативний присудок. Складні модальні присудки. Виконання практичних завдань.	6
2	Переклад підмета.	Герундій. Інфінітив. Груповий підмет. Формальний підмет there. Неозначений займенник one. займенник it. Займенники this\these that\those. Займенник-замінник one. Займенники. Виконання практичних завдань.	6
3	Переклад додатка	Формальний додаток one. Формальний додаток it. Займенники замітники these та that\those. Займенник-замінник one. Інфінітив. Герундій. Виконання практичних завдань.	6
4	Переклад обставин	Інфінітиви та їх функції. Дієприкметники I та II. Герундій та герундіальний зворот. Абсолютні конструкції з дієприкметниками I та II. Виконання практичних завдань.	6
5	Переклад означення	Неозначений та означений артикль. Прикметники. Інфінітив. Герундій. Дієприкметник I та II. Займенник-репрезентант that\those. Виконання практичних завдань	6
6	Передача значень синтаксичних конструкцій	Порядок членів речення. Порівняльні конструкції. Герундіальна конструкція. Непаралельні однорідні члени речення. Виконання практичних завдань	6
7	Морфологічні труднощі.	Грамматична омонімія дієслів. Грамматична омонімія слів one that. Вживання займенників. Виконання практичних завдань.	8
8	Способи перекладу лексичних одиниць.	Словникові відповідники. Переклад неоднозначних слів. Транскодування. Калькування. Контекстуальна заміна. Виконання практичних завдань.	6

9	Перекладацькі лексичні трансформації.	Конкретизація значення слова. Генералізація значення слова. Додавання та видалення слова. Заміна однієї частини мови на іншу. Виконання практичних завдань.	6
10	Переклад термінів.	Науково-технічні терміни та труднощі їх перекладу. Переклад новітніх авторських термінів. Виконання практичних завдань.	4
11	Переклад префіксальних термінів	Переклад термінів з префіксами на напівпрефіксами. Виконання практичних завдань.	6
12	Переклад суфіксальних термінів.	Переклад термінів з суфіксами та напівсуфіксами. Виконання практичних завдань.	6
13	переклад складних термінів.	Порядок перекладу складних термінів. Сполучуваність компонентів у терміні та переклад. Переклад складних термінів різних моделей. Виконання практичних завдань.	4
14	Переклад слів реалій, назв, власних імен.	Загальні положення. Переклад слів-реалій та назв. Особливості перекладу окремих груп назв. Фірмові назви. Антропоніми. Заголовки статей та назви книг. Виконання практичних завдань	6
15	Переклад іншомовних слів, абревіатур, ініціалів імен і умовних позначок.	Іншомовні слова і вирази. Абревіатури та скорочення. Ініціали імен. Виконання практичних завдань	4
16	Жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу.	Враховання особливостей жанру і стилю при перекладі науково-технічних текстів. Переклад фразеологізмів та метафоричних термінів. Розмовні елементи. Виконання практичних завдань	6
Разом			90

СХЕМА КУРСУ (САМОСТІЙНА РОБОТА)

Самостійна робота	90
Підготовка до періодичного контролю	18
Підготовка до занять	40

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Переклад <i>присудка</i>	Фразеологічний присудок. Інвертований присудок. Підрядне речення.
Переклад підмета.	Розщеплений підмет. Імплицитний підмет. Суб'єктно-предикативний інфінітивний зворот. Підрядне підметове речення.
переклад додатка	Підрядне додаткове речення.
Переклад обставин	Інвертована обставина. Еліптичні підрядні речення. Підрядні обставинні речення.
Переклад означення	Підрядне означувальне речення.
Передача значень синтаксичних конструкцій	Одночленні номінативні та інфінітивні речення. Конструкції з запереченням.
. Морфологічні труднощі.	Абсолютний генетив. Субстантивований займенник.
Способи перекладу лексичних одиниць.	Антонімічний переклад. Описовий переклад.
Перекладацькі лексичні трансформації.	Перестановка слова.
Переклад термінів.	Міжгалузєва та внутрішньогалузєва омонімія термінів і переклад.

Примечание [Op1]:

Переклад префіксальних термінів	Переклад термінів з префіксами на напівпрефіксами
Переклад суфіксальних термінів.	Переклад термінів з суфіксами та напівсуфіксами.
переклад складних термінів.	Переклад складних термінів різних моделей.
Переклад слів реалій, назв, власних імен.	Особливості перекладу окремих груп назв.
Переклад іншомовних слів, аббревіатур, ініціалів імен і умовних позначок.	Умовні позначки.
Жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу.	Лексико-фразеологічні особливості повного перекладу патентних заявок.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

На практичних заняттях широко використовуються наступні методи:

- за рівнем активності здобувачів: активні;
- за джерелом одержаних знань: словесні, наочні, практичні;
- за рівнем включеності у продуктивну (творчу) діяльність: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький, проблемно-пошуковий;
- за видами освітньої діяльності: когнітивний, креативний.

Види контролю: поточний, періодичний, підсумковий (семестровий).

Методи, які будуть використані для оцінювання результатів навчання:

- усний; (перший та другий періодичний контроль (контрольні роботи));

- письмовий ;
- тестовий контроль;
- практична перевірка під час практичних занять;
- контроль виконання завдань самостійної роботи (реферати, презентації, тощо)
- підсумковий (семестровий) – **залік**.

Періодичний контроль складається з двох контрольних робіт (перший та другий періодичний контроль).

Контрольна робота включає тестові завдання, усна відповідь на запитання. Перша контрольна робота включає питання з тем Блоку 1, друга контрольна робота - Блок 2.

9. Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Оцінка знань студентів з дисципліни “ Практикум з науково-технічного перекладу” є комплексною, становить еквівалент усієї сукупності теоретичних відомостей, умінь і навичок, набутих у процесі засвоєння курсу, і виставляється згідно з “Тимчасовим положенням про кредитно-модульну систему організації навчального процесу в Мелітопольському державному педагогічному університеті”.

Підсумкове семестрове оцінювання (залік) включає результати аудиторної та самостійної роботи студентів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент у процесі вивчення дисципліни, – 100: По підсумку періодичного контролю (2 модулі по 30 балів; 40 балів за результатами поточного контролю). Якість самостійної роботи студентів здійснюється у формі захисту презентації.

Вимоги до заліку

Заліки здобувачі складають за підсумками поточної успішності. В умовах кредитно-модульної системи на залік з іноземної мови виділяють 100 балів. Кількість балів, які отримує студент, залежить від таких факторів:

1) якість виконання усіх ключових індивідуальних та групових навчальних завдань у межах тем змістових модулів;

- 2) якість виконання студентами завдань передбачених тематикою самостійної роботи;
- 3) якість виконання завдань періодичного контролю.

Періодичний контроль: усна відповідь на 1 запитання та 5 тестових завдань

Розгорнуту відповідь на запитання оцінюються за 25-бальною шкалою.

25-23 балів: студент дає вичерпну відповідь на поставлене питання і виявляє глибокі ґрунтовні знання з певної теми. Добре володіє правильною вимовою та інтонаційними зразками. А також спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність самостійно інтерпретувати, узагальнювати, робити висновки на основі конкретного матеріалу, володіючи знаннями граматики та умінням використовувати потрібний лексичний.

22-19 балів: студент правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з предмета, показав розуміння граматичної теми, але ще не зовсім правильно може використати знання на практиці. Має незначні помилки у викладанні фактів.

18-15 бали: студент недостатньо орієнтується в матеріалі, поверхово сприймає зміст інформації, не завжди може самостійно проаналізувати запропонований матеріал; має багато помилок у розумінні термінології.

13-10 бали: студент допускає суттєві помилки у викладі матеріалу, порушує логіку відповіді, відтворює матеріал на елементарному рівні. Не може використати певний матеріал на практиці; допускає багато суттєвих помилок.

9-1 балів: студент не зміг викласти зміст питання, погано орієнтується в матеріалі. Не зміг самостійно вивчити наданий матеріал; не володіє термінами. Не приділяє зусиль для самостійного вивчення матеріалу, з яким був ознайомлений на занятті.

0 балів: відповідь відсутня

10. Рекомендована література

Основна література

1. Карабан В.І. Переклад англійської науково-технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця. Нова книга. 2004. 576 с.
2. Карабан В.І. Переклад наукової і технічної літератури. — К.: 2001. — 302 с
3. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: навч. посібник. К.:Юнівекс. 2002. 280 с.
4. Корунець І.В. Theory and Practice of Translation. — Вінниця: Нова книга, 2001. — 447 с

Допоміжна література

1. Карабан В.І. Translation from Ukrainian into English. — Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська мови). Теорія та практика перекладацького аналізу тексту. К.: Ленвіт. 2006. 157с.
2. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису: навчальний посібник для студ.вищ.навч.закл./ за ред. Л.М. Черноватого, В.І. Карабана. Вінниця: Нова книга. 2006. 152 с.